

سازندگان جبهه‌ان ایرانی-اسلامی

مایکل کوپرسون

کامرون

خلیفه عباسی

مریم طرزی

ویراسته کاظم فیروزمند

سرشناسه	: کوپرسون، مایکل، Cooperon, Michael
عنوان و نام پدیدآور	: مایکل کوپرسون؛ ترجمه مریم طرزی.
مشخصات نشر	: تهران: نامک، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۵ س. : ۲۱.۵ × ۱۴ س. م.
فروست	: مجموعه سرخان بنهان ایرانی - اسلامی؛ ۵.
شابک	: 978-600-6721-64-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیا.
یادداشت	: عنوان اصلی: M. Cooperon, ©2005
موضوع	: مأمون، خلیفه عباسی، ۱۷۰-۲۱۸ ق
موضوع	: اسلام - تاریخ - از آغاز تا ۱۵۰۰ م.
موضوع	: Islam - History - To 1500
موضوع	: خلفا - سرگذشتنامه.
موضوع	: Caliphs - Biography
شناسه افزوده	: طرزی، مریم، ۱۳۵۷ - مترجم.
رده بندی کنگره	: DS ۳۸/۴/م ۲ ی ۹ ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۹۰۹/۰۹۷۶۷۰۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۳۸۷۰۸۵

این کتاب ترجمه‌ای است از
Al Ma'mun
Michael Cooperson
Oneworld Publications, ©2005.

نامک در زبان پهلوی به معنای کتاب و نامه است.

مقن: ۶۶۴، ۷۲۰، ۶

مجموعه سالگان - ایرانی - اسلامی - ۵

دبیر مجموعه: مرتضی هاشمی پور

م. م. م.

حقیقه عباسی

نویسنده: مارسل کوکسون

ترجمه: حمیده اسمعیلی طهرانی (مرد طرزی)

ویراسته کاظم فیروزمند

طرح جلد: پرویز بیانی

حروفچینی و صفحه‌آرایی: حروفچینی‌ها (امید سیدکاشانی)

چاپ اول: ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۲۱-۶۴-۴ ISBN: 978-600-6721-64-4

همه حقوق برای این اثر محفوظ است

تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً و جزئاً به هر صورت

(چاپ، فتوکپی، الکترونیکی، صوتی)

بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است و پیگرد قانونی دارد

دفتر فروش: ۶-۵-۶۶۴۷۷۴، داخلی ۱

یادداشت دبیر مجموعه

هدف مجله سازندگان جهان ایرانی - اسلامی آشنا ساختن افراد غیر متخصص و علاقه‌مند به روش‌های مستند و دقیق درباره تاریخ و تمدن ایران و اسلام است.

مجموعه حاضر در اصل برگرفته از مجموعه سازندگان جهان اسلام به سرپرستی استاد فقید خانم پاتریشیا کرون است. بعد از درگذشت ایشان خانم زاینه اشمیتکه و خالد الرهیب سرپرستی مجموعه را برعهده گرفتند. ما شخصیت‌های مرتبط با فرهنگ ایرانی را انتخاب کردیم و دست به کار ترجمه شدیم. ممکن است اثری در این مجموعه به فردی غیر ایرانی اختصاص داده شده باشد، ولی آن فرد به دلایل مختلف و در وجوه گوناگون در تاریخ و فرهنگ ایرانی مؤثر بوده است. لذا بی‌هیچ جانبداری و تعصب و تنها با تأکید بر بوار تاریخی و نیز صحت در روش تحقیق مجموعه آثار منتشر شده را انتخاب کردیم. درست است که این مجموعه به دست متخصص و صاحب نظر در هر موضوع فراهم آمده است ولی - همان طور که ملاحظه خواهید کرد - علاوه بر پژوهشگران، علاقه‌مندان و غیرمتخصصان هم از آن بهره‌مند می‌شوند. روش درست و کاویدن منابع و اسناد از جمله ویژگی‌های کتاب‌های مجموعه سازندگان جهان ایرانی - اسلامی است. بر خوانندگان هشیار پوشیده نیست که با شناخت و درک درست از گذشته و با آگاهی و تأمل در روزگار امروز می‌توان افق‌های درخشانی را

پیش روی ترسیم کرد. امید است مجموعه حاضر هم اطلاعات و دانش خوانندگان
علاقه‌مند را بیفزاید و هم دانشجویان را در روش تحقیق باشد، و همچنین
صاحب‌نظران را با آثار جدید پژوهشگران غیرایرانی هرچه بیشتر آشنا سازد.

مرتضی هاشمی‌پور

www.ketab.ir

فهرست

۱۱	پاس داشت
۱۵	۱. مقدمه
۱۶	مأمون به هرم حمله می‌کند
۱۸	خلیفه دانشمند
۱۹	جهانی که اسلام به ارث برد
۲۲	مسلمانان: اقلیتی متفرق
۲۴	ظهور عباسیان
۲۷	مسأله منابع
۳۱	۲. تعلیم و تربیت
۳۱	والدین، والدین ناتنی و والدین رضاعی
۳۳	موقعیت مکانی و فضای خانگی
۳۷	تعلیم و تربیت مقدماتی
۳۸	صرف و نحو
۴۰	شعر
۴۲	تاریخ و حدیث
۴۴	آموختن تفکر
۴۸	میراث ایران

- ۴۹ مسأله فقه
۵۲ شخصیتی اسرارآمیز؟

- ۵۵ ۳. اولین بحران جانشینی
۵۸ جانشین هارون الرشید
۶۱ آنها مانند مأمون
۶۲ زبیری جدید در خراسان
۶۵ جنگ داخلی
۶۸ محاصره بغداد
۷۰ مرگ امیر بحران مأمونیت

- ۷۵ ۴. دومین بحران جانشینی
۷۹ مدعای رضایت برای امارت
۸۱ پایان جهان؟
۸۳ توسل به مسلمانان ایرانی؟
۸۵ واکنش سنی‌های متقدم
۸۷ تغییر سیاست؟
۹۰ بازگشت مأمون به بغداد
۹۲ سیاست‌های بعدی مأمون در حمایت از علویان
۹۴ واکنش‌های بعدی شیعیان
۹۷ زیارت مشهد

- ۱۰۱ ۵. علم و عقلانیت
۱۰۳ میراث علمی باستان
۱۰۵ نهضت ترجمه
۱۰۹ اندازه‌گیری زمین
۱۱۲ طب یونانی در بغداد

۱۱۶	کتاب الحیل
۱۲۰	موفقیت‌هایی در ریاضیات
۱۲۴	نقشه جهان
۱۲۷	خصوصیت با اهل ظاهر
۱۲۹	مدافع دین
۱۲۹	تمرکزگرایی دوباره و سپاه جدید
۱۳۲	نبردهای بی‌انس
۱۳۴	قبر لصخر
۱۳۶	خشم‌آیین کربلا: اهل ظاهر
۱۳۸	محنت [(محنة)]
۱۴۱	مقاومت علما
۱۴۲	درگذشت مأمون
۱۴۷	محنت [(محنة)] پس از مأمون
۱۴۹	اهمیت تاریخی محنت
۱۵۳	مؤخره
۱۵۷	کتاب‌شناسی آثار ذکرشده
۱۶۱	نمایه